

**ЩОРІЧНИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС
«КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ»**

**ТВОРЧА РОБОТА УЧАСНИКА ТРЕТЬОГО ТУРУ
ЩОРІЧНОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
«КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ»
НА ТЕМУ:**

«РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ»

Мірошниченко Анастасія Олегівна

**Управління соціального захисту населення
Оріхівської районної державної адміністрації
Запорізької області**

**Завідувач сектору прийняття рішень щодо
призначення всіх видів допомог та компенсацій
відділу з організації соціальних послуг та
соціального забезпечення**

01.08.2018

дата виконання

2018 рік

Зміст

ВСТУП.....	3
1. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	
1.1. Напрями розвитку громадянського суспільства та їх відображення в чинному законодавстві.....	5
1.2. Інститути громадянського суспільства в Україні.....	7
1.3. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства на 2016-2020 роки.....	9
2. РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПРИКЛАДІ ТЕРИТОРІЇ ОРІХІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	11
ВИСНОВКИ.....	13
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Поняття «громадянське суспільство» відрізняється від поняття «суспільство». Суспільство як властивий тільки людині механізм спілкування і колективної діяльності виникло задовго до появи держави. Громадянське ж суспільство, як предмет даного дослідження, є якіснішим станом суспільства, що склалося в правових рамках держави.

Одним із перших поняття «громадянське суспільство» використав у 1690 році англійський філософ Джон Локк в «Другому трактаті про правління». Основною ідеєю Локка була несумісність громадянського суспільства з абсолютною монархією, пануючою на той час. Слід зазначити, що в умовах авторитарної королівської влади це було новаторською та сміливою думкою. В подальшому ідея Локка про громадянське суспільство була втілена в революційних лозунгах буржуазії «Свобода, рівність, братерство» та, врешті-решт, сприяла становленню західноєвропейського капіталізму.

Поняття громадянського суспільства в різний час досліджувалося філософами, вченими-науковцями та політичними діячами. Цей феномен відображено в наступних працях: «Досвід історії громадянського суспільства» Фергюсона, «Федераліст» Джона Медісона, «Філософія права» Гегеля, а також вітчизняних доробках – «Права людини і громадянина в Україні» А.Колодія та А.Олійника, «Питання формування громадянського суспільства в Україні» В.Копейчикова та А.Олійника, «Правова держава в контексті новітнього українського досвіду» А.Зайця тощо.

На жаль, вітчизняне законодавство не має нормативно-правового визначення поняття «громадянське суспільство». В юридичній науці громадянське суспільство – це спільнота вільних індивідів, недержавних об'єднань громадян і сфера стосунків між ними, незалежна від держави. У широкому розумінні громадянське суспільство містить у собі все, чого «не дістають руки» держави. Однак ця межа є відносною, а не абсолютною,

оскільки держава за своєю сутністю є необхідною для існування і розвитку громадянського суспільства. Адже кожен індивід має власні, інколи навіть протилежні інтереси. Для їх узгодження необхідна держава. Саме вона є організацією загального зв'язку кожного з кожним.

Актуальність і необхідність державного регулювання в межах громадянського суспільства пояснюється тим, що певні сфери життєдіяльності останнього просто не можуть обійтися без такого регулювання. Це, наприклад, проблеми забезпечення прав, свобод, обов'язків і законних інтересів людини і громадянина; сприяння економічному розвитку суспільства; освоєння космічного простору; посилення екологічної безпеки тощо.

Проблематика дослідження зумовлена тим, що формування громадянського суспільства в Україні є завданням вельми тяжким і довготривалим. Протягом значного часу Україна перебуває у глибокому кризовому стані. Початкова орієнтація на політику «шокової терапії», лібералізацію цін, форсування ринкових відносин, пропаганда і фактичне здійснення ідеї невтручання держави у господарську діяльність призвели до обвального падіння виробництва і розкрадання державних ресурсів, вибухового зростання цін, формування спекулятивної структури з бурхливими темпами особистого збагачення.

Метою роботи є висвітлення процесу формування громадянського суспільства в Україні в умовах європейської інтеграції. Проблемні аспекти цього процесу не можуть вирішуватись вольовими, а тим більше авторитарно-владними методами, оскільки в становленні громадянського суспільства вирішальну роль повинен відігравати не суб'єктивний фактор, а об'єктивний, природно-історичний процес розвитку суспільства, де люди відіграють найважливішу роль як головна виробнича сила суспільства, основний суб'єкт створення матеріальних і духовних цінностей.

1. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

1.1. Напрями розвитку громадянського суспільства та їх відображення в чинному законодавстві

Основними напрямками формування громадянського суспільства в Україні є:

- 1) демократизм змісту законів і утвердження суверенітету народу як єдиного джерела влади;

Цей напрям знаходить своє відображення в концепції парламенту, як представницького органу, обраного народом, який має право приймати закони.

- 2) принцип поділу влади;

Чітке розмежування законодавчих, виконавчих функцій держави та судового захисту відіграє важливу роль у визначенні прав людини та гарантій їх здійснення.

- 3) розвиток приватної ініціативи;

Приватна власність та ринкова економіка перешкоджають політичній монополії партії чи соціальної групи, створюють матеріальні умови для самостійності, свободи і рівноправності індивідів. У цьому сенсі Цивільний Кодекс України прийнято вважати економічною конституцією держави.

- 4) досягнення високого рівня добробуту громадян та згладжування соціальної нерівності;

Традиційною опорою демократії є середній клас. Держава має створити умови для подолання бідності та соціальної незахищеності. Цей процес тісно пов'язаний з розвитком ринкової економіки, вдосконаленням податкового і соціального законодавства.

- 5) формування громадянської політичної культури;

Носії цього типу культури усвідомлюють цілі й призначення політики, активно беруть участь у політичному процесі. В цьому напрямку важливим є подолання правового нігілізму та ідеалізму, політичного абсентеїзму.

Засади громадянського суспільства знаходять своє відображення в наступних нормативно-правових актах: Конституція України; Закони України “Про звернення громадян”, “Про інформацію”, “Про доступ до публічної інформації”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, Укази Президента України “Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади”, “Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”; Постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади” та інші.

Аналіз літературних і нормативних джерел дає можливість виділити такі принципи громадянського суспільства, що у своїй більшості впливають з Конституції України:

- 1) свобода та ініціативність особистості, що спрямовані на задоволення розумних потреб членів суспільства без шкоди для його загальних інтересів (статті 22,23,29 КУ);
- 2) розвиток суспільних відносин відповідно до фундаментального принципу – людина – найвища цінність (статті 21,22 КУ);
- 3) ліквідація відчуженості людини від соціально-економічних реформ, політичних структур та інститутів (статті 34,35 КУ);
- 4) реальне забезпечення здійснення принципу рівних можливостей у політиці, економіці, духовній сфері життя суспільства (стаття 24 КУ);
- 5) постійний захист прав і свобод людини і громадянина (стаття 22 КУ);
- 6) плюралізм усіх форм власності, серед яких приватна власність в її різних формах посідає домінуюче місце як основа ініціативної, творчої підприємницької та іншої господарської діяльності (стаття 41 КУ);
- 7) офіційна заборона жорсткої регламентації і будь-якого втручання в приватне життя (стаття 32 КУ);
- 8) активна участь у всіх сферах суспільного життя недержавних самоврядних спільнот (сім’я, корпорація, господарські товариства, громадські

організації, професійні, творчі, спортивні, етнічні, конфесійні об'єднання) статті 36-40 КУ);

9) розвиток ринкових відносин, де суб'єкти господарювання беруть участь на рівних засадах (стаття 42 КУ).

Таким чином, правова регламентація є неодмінною передумовою становлення та ефективного розвитку громадянського суспільства в Україні.

1.2. Інститути громадянського суспільства в Україні

Основними інститутами громадянського суспільства в Україні є:

- власність в установлених законом формах;

Чинне законодавство передбачає приватну, колективну та державну власність, а також власність народу України. Усі форми власності є рівними і недоторканими. Власність народу України - надра землі, повітряний простір, водні та інші природні ресурси її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони; приватна власність - майнові та особисті немайнові блага конкретної фізичної особи (жилі будинки, транспортні засоби, грошові кошти, результати інтелектуальної творчості тощо); колективна власність - це майно, що належить певному колективу і є необхідним для його функціонування (майно кооперативу, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, професійної спілки, політичної партії, громадської, релігійної організації тощо); державна власність - це майно, необхідне для виконання державою своїх функцій (єдина енергетична система, інформаційна система, системи зв'язку, кошти державного бюджету тощо). Державна власність поділяється на загальнодержавну та власність адміністративно-територіальних одиниць (комунальну).

- вільне підприємництво в умовах добросовісної конкуренції і соціальної відповідальності;

- екологічна безпека як система мір, спрямованих на забезпечення оточуючого природного середовища і генофонду.

Йдеться про суспільні експертизи, інформування про стан оточуючого середовища, інформування про якість продуктів споживання. Наприклад, в акваторії Чорного моря зафіксовано факт вимивання піску з прогрівної морської зони для нових пляжів іноземними голландськими інвесторами із публічним запевненням, що це не наносить жодної шкоди морським ресурсам. Громадською експертизою спростовано даний факт і доведено, що вищенаведені дії шкодять морським мікроорганізмам. Результати громадської експертизи стали достатньою причиною для ініціювання судового процесу.

- сім'я, що ґрунтується на добровільній згоді її членів;
- об'єднання громадян, що виражають різного роду інтереси (національно-культурні спільноти, профсоюзи, земляцтва, масові рухи, добровільні товариства, політичні партії, релігійні організації);
- свобода совісті, віросповідання і світобачення;

В Україні діють осередки православної, католицької церкви іудейські, мусульманські об'єднання, будистські осередки, не заборонений атеїзм.

- засоби масової інформації, вільні від цензури;
- місцеве самоврядування.

Вагоме місце в становленні громадянського суспільства в Україні займає народовладдя, як можливість та реальна здатність громадян брати участь у прийнятті владних рішень.

Стаття 5 Конституції України визначає єдиним джерелом влади в Україні народ. Народ України здійснює владу безпосередньо (вибори, референдум, відклик обраних на рівні місцевих громад, народна законодавча ініціатива, збори громадян за місцем проживання) та через органи державної влади і місцевого самоврядування (так звана представницька демократія – через Верховну Раду України, Президента України, регіональні та місцеві ради, державну і муніципальну служби).

Слід зазначити, що державою відпрацьовані чіткі правові рамки функціонування вищенаведених інститутів.

1.3. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства на 2016-2020 роки

У зв'язку із Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, постали нові виклики у відносинах держави та громадськості, зумовлені необхідністю запровадження європейських правил та підходів.

На реалізацію цього в Україні діє Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства на 2016 - 2020 роки, затверджена Указом Президента України від 26.02.2016 № 68/2016.

Серед недоліків стану розвитку громадянського суспільства в Україні, що зумовили появу стратегії, слід виділити наступні:

відсутність ефективного громадського контролю за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування, а також недостатність практики залучення громадськості до формування та реалізації державної політики і вирішення питань місцевого значення;

відсутність ефективних, зокрема податкових, стимулів з боку держави для стимулювання благодійної діяльності, обтяженість бюрократичними процедурами, відсутність дієвого механізму захисту від шахрайства та інших зловживань у сфері благодійництва;

потенціал організацій громадянського суспільства не повною мірою використовується органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування для надання соціальних та інших суспільно значущих послуг, натомість спостерігається тенденція надання переваги у цій сфері державним і комунальним підприємствам та установам, що не сприяє підвищенню якості послуг та призводить до надмірного зростання бюджетних видатків;

недостатність стимулів щодо здійснення організаціями громадянського суспільства підприємницької діяльності, спрямованої на вирішення соціальних проблем (соціальне підприємництво), долучення таких організацій

до надання соціальних послуг зі сприяння у працевлаштуванні та професійній підготовці соціально вразливих верств населення.

У рамках зазначеного стратегічного напрямку передбачена реалізація таких завдань:

скорочення строків і спрощення реєстраційних процедур для організацій громадянського суспільства, зокрема процедур подання документів в електронній формі або за принципом "єдиного вікна";

удосконалення правового статусу, порядку створення, організації діяльності і припинення органів самоорганізації населення, розширення їх повноважень щодо участі у вирішенні питань місцевого значення;

обов'язковості затвердження у кожній територіальній громаді її статуту, що визначає, зокрема, порядки організації громадських слухань, внесення місцевої ініціативи та реалізації інших форм демократії участі, запровадження на рівні органів місцевого самоврядування публічних консультацій з громадськістю, громадської експертизи їх діяльності;

сприяння запровадженню обов'язкових публічних консультацій у процесі підготовки проектів Державного бюджету України та місцевих бюджетів;

стимулювання волонтерської діяльності.

Отже, процес формування громадянського суспільства в Україні та його розвиток супроводжується проблематикою, подолання якої є першочерговою задачею на обраному шляху євроінтеграції.

2. РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПРИКЛАДІ ТЕРИТОРІЇ ОРІХІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

На території Оріхівського району Запорізької області утворено і діє 5 об'єднаних територіальних громад (ОТГ): Оріхівська, Преображенська, Таврійська, Комишуваська, Малотокмачанська.

З 2015 року як взірць впровадження принципу децентралізації влади діє Преображенська об'єднана територіальна громада. В її статуті чітко визначені правові рамки дії таких інститутів громадянського суспільства, як депутатський корпус та старости. В Регламенті роботи ОТГ запроваджено принцип відкритості та гласності роботи сесій; залучення до участі в роботі сесій представників органів державної влади, трудових колективів, громадськості; публікація звітів. Чітко відрегламентовано процедуру запитів на інформацію.

Визначено поняття депутатських запитів, запитань та звернень як дієвого механізму розвитку громадянського суспільства.

Окрема стаття присвячена тому, що голова громади забезпечує діяльність депутатських фракцій приміщенням, обладнанням, публікацією офіційних матеріалів. Цим самим прослідковуємо взаємодію та підтримку органами місцевого самоврядування інститутів громадянського суспільства.

Ефективно діє інститут старост. Вони беруть участь у реалізації програм соціально-економічного розвитку громади, культурних заходах, освітніх проектах. Крім того активно залучаються до прогнозування розвитку території шляхом внесення своїх ініціатив та пропозицій.

Статут Оріхівської ОТГ є прикладом детальної регламентації щільної взаємодії та взаємозв'язку органів громади та громадськості. Так, окремими статтями визначено правовий статус інститутів виборів, референдуму, загальних зборів громадян, місцевих ініціатив, громадських слухань, колективних та індивідуальних звернень жителів, участі у роботі органів місцевого самоврядування.

Нормативне закріплення наведених проявів громадянського суспільства відображено у додатках 1-2.

На території району діє близько 100 громадських організацій. Серед

них:

- Благодійний фонд “Надії дитини”, який займається допомогою дітям, що потребують соціального захисту;
- “Громадська організація воїнів-ветеранів АТО”, що спеціалізується на гуманітарній підтримці учасників бойових дій та їх сімей;
- “Фріденталь” - об’єднання німців та їх нащадків на території Оріхівщини, яке сприяє відновленню національних зв’язків та необхідних документів;
- “Громадська організація пенсіонерів органів внутрішніх справ”, надає матеріальну підтримку, ініціює проведення культурних заходів;
- “Оріхівська районна асоціація фермерів” забезпечує участь аграріїв у місцевих програмах розвитку сільського господарства;
- Громадська спортивна організація “Спарта” має на меті розвиток фізичної культури та спорту серед молоді;
- Оріхівська районна організація «Молода Україна» об’єднує молодь Оріхівщини з метою впровадження «нового погляду» на розвиток сучасної суспільно-політичної ситуації на території.

На території міста Оріхів діє консультаційний центр політичної партії «Наш край», який надає безкоштовну правову допомогу населенню.

Регулярно проводяться публічні заходи у вигляді семінарів та тренінгів, що мають інформаційно-просвітницьку мету на тематику правової культури та громадянської компетентності.

Таким чином, стан розвитку громадянського суспільства Оріхівщини крокує «в ногу» із загальнодержавною стратегією, спрямованою на впровадження європейських засад демократизму та справедливості.

ВИСНОВКИ

В світлі розгляду питання про становлення громадянського суспільства в Україні одним з «насущних» є феномен громадянських компетентностей. Під цим поняттям розуміють здатність людини активно, відповідально й

ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства. Це сукупність знань, умінь, навичок, переживань, емоційно-ціннісних орієнтацій, переконань особистості, що допомагають їй усвідомити своє місце в суспільстві, власний обов'язок і відповідальність перед співвітчизниками, батьківщиною та державою.

Слід пам'ятати, що розвиток успішної та стійкої демократії, дієвого громадянського суспільства починається з кожного з нас, з нашої громадянської компетентності та правової культури, а держава сприяє цьому шляхом зваженої та дієвої правової регламентації інститутів громадянського суспільства на принципах Європи, де воно зародилось і діє як інститут уже не одне століття.

Зараз в Україні відбувається процес реалізації швейцарсько-українського освітнього проекту "Розвиток громадянських компетентностей в Україні - DOCCU", який проходить в рамках Швейцарської стратегії співробітництва для України на 2015-2018 роки. Головна мета проекту – підтримка сталого розвитку громадянського суспільства за допомогою поширення знань про освіту для демократичного громадянства та освіти з прав людини в Україні через: систему навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування та систему післядипломної освіти вчителів і керівників шкіл. В цілому, проект покликаний удосконалити процес співпраці між органами державної влади, системою освіти та громадськістю для створення демократичного середовища у місцевих громадах.

Пілотними визначено регіони – Київська, Одеська, Херсонська, Полтавська, Львівська, Луганська, Івано-Франківська та Дніпропетровська області.

Перша фаза впровадження проекту триває з 1 вересня 2013 року по 31 грудня 2018 року. За цей час підготовано понад 100 майстер-тренерів для системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, державних службовців та представників органів місцевого самоврядування. Курси та модулі у пілотних областях проекту пройшло понад 5 300 керівників шкіл,

учителів різних дисциплін, методичних працівників та керівників освіти. З 2016 року модулі з формування та розвитку громадянських компетентностей впроваджено у систему підвищення кваліфікації держслужбовців та представників місцевого самоврядування у 23 областях України.

Таким чином, держава сприяє становленню громадянського суспільства в Україні, як запоруки правової, демократичної, соціальної держави на шляху до Європейської інтеграції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30, ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40-44, ст. 356.
3. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2002, № 21 - 22, ст. 135; ч.1 ст. 21.
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144.
5. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – N 13-14, N 15-16, N 17, ст.112.
6. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 48. – Ст. 650.
7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 року // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - № 32. – Ст. 314.
8. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 47. – Ст. 256.
9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 24. – Ст. 170.
10. Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади: Указ Президента України від 01.08.2002 року №683/2002.
11. Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Указ Президента України від 31.07.2004 року №854/2004.
12. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні: Указ Президента України від 26.02.2016 року №68/2016.
13. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 №3.

14. Регламент Преображенської об'єднаної територіальної громади.
15. Статут Оріхівської об'єднаної територіальної громади.
16. Громадянська нація: сутність, шляхи і стадії її формування в Україні [Електронний ресурс] : Антоніна Колодій. До питання про сутність, шляхи і стадії формування громадянської нації в Україні // Народознавчі зошити. – Режим доступу: <http://cc.bingj.com/cache.aspx?q=%22>. – Назва з екрану.
17. Громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації [Електронний ресурс] : – Режим доступу до : <http://www.president.gov.ua/documents/14621.html>. – Назва з екрану.
18. Розвиток громадянського суспільства в Україні // Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки – 2005: [Текст] : [Монографія] / За ред. О. С. Власюка. – К.: НІСД, 2005.
19. Заєць А. Правова держава в контексті новітнього українського досвіду. – К.: Парламентське видавництво, 1999.
20. Колодій А., Олійник А. Права людини громадянина в Україні – [Навч.посіб.] – К. : Юрінком Інтер, 2003.
21. Копейчиков В., Олійник А. Питання формування громадянського суспільства в Україні / Громадянське суспільство і підприємництво в Україні: проблеми і шляхи становлення. – К.: Манускрипт, 1996. – С.14.
22. Цокур Є. Етапи становлення громадянського суспільства в Україні в контексті забезпечення легітимності політичної влади [Текст] / Політичний менеджмент.–2009.- №3.– С.129-136.
23. Шахрай В. М. Громадянська компетентність особистості як проблема сучасного суспільства // Український соціум. 2008. № 2 (25). С. 123–134.

ДОДАТОК 1

ВИТЯГ ІЗ РЕГЛАМЕНТУ ПРЕОБРАЖЕНСЬКОЇ ОТГ

«Стаття 3. Відкритість та гласність роботи ради

3.1. Сесії ради проводяться гласно із забезпеченням права кожного бути присутнім на них, крім випадків, передбачених законодавством. Порядок доступу до засідань визначається радою відповідно до закону та цього Регламенту.

3.2. Відкритість та гласність роботи ради, постійних комісій може реалізовуватися шляхом публікації звіту пленарних засідань, оприлюднення її рішень на інформаційному стенді в адмінбудинку ради та у інший визначений радою спосіб.»

«Стаття 5. Порядок розгляду запитів на інформацію

5.1. Запит на інформацію — це прохання особи до ради та її органів надати публічну інформацію, що знаходиться у їх володінні. Запит на інформацію може бути індивідуальним або колективним, подаватись в усній, письмовій чи в іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою).

5.2. Відповідь на запит на інформацію має бути надана не пізніше 5 робочих днів із дня отримання запиту.

5.3. У разі, якщо запит на інформацію стосується інформації, необхідної для захисту життя чи свободи особи, щодо стану довкілля, якості харчових продуктів і предметів побуту, аварій, катастроф, небезпечних природних явищ та інших надзвичайних подій, що сталися або можуть статись і загрожують безпеці громадян, відповідь має бути надана не пізніше 48 годин з дня отримання запиту. Клопотання про термінове опрацювання запиту має бути обґрунтованим.

5.4. У разі, якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, строк розгляду такого запиту може бути продовжений до 20 робочих днів з обґрунтуванням такого продовження. В такому разі особа, що подала запит, має бути повідомлена у письмовій формі про продовження розгляду запиту не пізніше

5 робочих днів з дня отримання запиту.

5.5. У раді може бути передбачена можливість відшкодування фактичних витрат на копіювання та друк для випадків, коли задоволення запиту на інформацію передбачає виготовлення копій документів обсягом більш як 10 сторінок. Розмір фактичних витрат на копіювання та друк визначається в межах граничних норм, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Присутність на пленарних засіданнях Ради

6.1. На пленарних засіданнях ради за її рішенням (або за запрошенням сільського голови або його заступників) можуть бути присутні депутати інших рад, представники державних органів та органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, трудових колективів. Для них у залі засідань відводяться спеціальні місця...»

«Стаття 26. Право депутата на виступ

...26.2. Головуючий на пленарному засіданні ради надає слово виступаючим з дотриманням черговості, встановленої для промовців на підставі їх заяв про надання слова, та із забезпеченням виступів представників від різних депутатських груп та фракцій, якщо інше не встановлено цим Регламентом. Головуючий на пленарному засіданні...

26.3. Депутат ради у будь-який момент може відмовитися від свого запису на виступ...»

«Стаття 56. Забезпечення діяльності депутатських фракцій та груп

56.1. Сільський голова забезпечує депутатські фракції та групи приміщенням, необхідним обладнанням тощо, а також сприяє у здійсненні депутатськими фракціями та групами передбачених законами і цим Регламентом функцій в раді.

56.2. За зверненням уповноваженого представника депутатської фракції чи групи виконавчий апарат ради поширює серед депутатів ради підготовлені

нею матеріали про її діяльність як офіційні від депутатської фракції чи групи.

Стаття 57. Поняття депутатського запиту, депутатського запитання та депутатського звернення

57.1. Депутати сільської ради відповідно до Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» мають право на депутатський запит, депутатське запитання та депутатське звернення.

57.2. Депутатський запит — це підтримана Радою вимога депутата до посадових осіб ради і її органів, сільського голови, його заступників, керівників відділів і управлінь з питань, які віднесені до відання ради, керівників підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, які розташовані або зареєстровані на території району.

57.3. Депутатське запитання — це засіб одержання депутатом ради інформації або роз'яснення з тієї чи іншої проблеми під час пленарного засідання ради або засідання постійної комісії. Відповідь на депутатське запитання може бути оголошеною на сесії ради або надана депутату ради в індивідуальному порядку.

57.4. Депутатське звернення — викладена в письмовій формі вимога депутата сільської ради з питань, пов'язаних з його депутатською діяльністю, до місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, а також керівників правоохоронних та контролюючих органів, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на території району щодо здійснення певних дій. вжиття заходів чи надання офіційного роз'яснення з питань, віднесених до їх компетенції.»

ДОДАТОК 2

ВИТЯГ ІЗ СТАТУТУ ОРІХІВСЬКОЇ ОТГ

«Частина 3. Взаємовідносини органів та посадових осіб місцевого самоврядування з органами державної влади, установами, підприємствами та організаціями, політичними партіями, громадськими та релігійними організаціями.

Стаття 13.

Взаємозв'язки органів та посадових осіб міського самоврядування з органами виконавчої влади, діяльність яких поширюється на територію міста, базуються на засадах співробітництва та взаємодопомоги для реалізації завдань соціально-економічного та культурного розвитку міста і реалізації в місті функцій виконавчої влади...»

«Стаття 15.

Взаємозв'язки органів і посадових осіб міського самоврядування з підприємствами, установами і організаціями, що перебувають на території міста, базуються на суворому дотриманні законодавства і визначаються формою їх власності.»

«Стаття 18.

Органи і посадові особи міського самоврядування взаємодіють з політичними партіями, громадськими та релігійними організаціями, які діють у правовому полі Конституції та законодавства України і беруть активну участь у житті територіальної громади.»

«Частина 6. Місцевий референдум та місцеві вибори.

Стаття 30.

Місцевий референдум - це прийняття рішення з питань, віднесених Конституцією і законами України до відання місцевого

самоврядування, шляхом прямого волевиявлення членів територіальної громади міста, які мають право голосу на місцевих виборах...»

«Стаття 35.

Місцеві вибори - це обрання депутатів міської ради, районної ради, депутатів Запорізької обласної ради та міського голови шляхом голосування жителів міста, які мають право голосу.

Шляхом місцевих виборів можуть заміщуватися інші посади міського самоврядування, якщо це передбачено чинним законодавством України.»

«Частина 7. Загальні збори громадян за місцем проживання.

Стаття 36.

Загальні збори громадян або збори представників, які мають право голосу та проживають на відповідній території, скликаються по будинках, вулицях, кварталах, житлових комплексах, кондомініумах, мікрорайонах міста або інших внутрішньоміських територіальних утвореннях з метою:

- обговорення питань, віднесених до відання загальноміських органів міського самоврядування, що мають важливе значення для певних членів територіальної громади міста, та подання пропозицій з цих питань;

- створення органів самоорганізації населення;

- заслуховування звітів про роботу та повідомлень органів і посадових осіб місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення;

- ухвали рішення про участь на (громадських засадах) жителів

міста у благоустрої, Про сприяння охороні громадського порядку, збереження житлового фонду, пам'ятників історії і культури, наданні допомоги соціально незахищеним членам територіальної громади міста;

- вирішення питань про запровадження місцевих зборів на засадах *добровільною* самооподаткування;

- вирішення питань про добровільні внески та пожертвування членів територіальної громади міста на громадські потреби;

- вирішення інших питань місцевого значення відповідно до чинного законодавства.»

«Частина 8. Колективні та індивідуальні звернення жителів міста до органів і посадових осіб міського самоврядування.

Стаття 41.

Члени територіальної громади міста, *незалежно від їх віку та громадянства, мають* право надсилати колективні або індивідуальні звернення до органів і посадових осіб міського самоврядування.

Члени територіальної громади міста мають право особисто звертатися до органів міського самоврядування, органів самоорганізації населення та до їх посадових і службових осіб з питань, віднесених до відання міського самоврядування...»

«Частина 9. Громадські слухання.

Стаття 43.

Метою громадських слухань є здійснення контролю за роботою депутатів міської ради та посадових осіб органів міського самоврядування.

Члени територіальної громади міста мають право брати участь у громадських слуханнях, тобто зустрічатися з депутатами міської ради та посадовими особами органів міського самоврядування, під час яких заслуховується інформація про виконання ними службових обов'язків або окремих доручень чи про вирішення окремих питань, які зачіпають інтереси міської громади, жителів міста, порушуються питання та вносяться пропозиції щодо питань місцевого значення, що належать до відання міського самоврядування... При обговоренні питань, винесених на громадські слухання, членам територіальної громади міста повинна бути забезпечена можливість вільно висловлювати власну позицію і вносити пропозиції...»

«Частина 10. Місцеві ініціативи.

Стаття 50.

Члени територіальної громади міста мають право ініціювати розгляд міською радою (в порядку місцевої ініціативи) будь-якого питання, віднесеного Конституцією і законами України до відання місцевого самоврядування.

Місцева ініціатива передбачає внесення до міської ради проекту нормативно правового акту з питань, віднесених до її відання.

Стаття 51.

Суб'єктами права місцевої ініціативи може бути ініціативна група членів територіальної громади міста або її окремі члени...»

«Частина 11. Участь у роботі органів міською самоврядування та

робота на виборних посадах міського самоврядування.

Стаття 54.

Члени територіальної громади міста мають право бути присутніми на засіданнях міської ради.

Особи, що виявили бажання виступити на сесії міської ради, повинні не пізніш як за день до її відкриття подати відповідну заяву на ім'я секретаря ради, на якого покладається обов'язок організовувати такі виступи...»

«Частина 12. Інші форми участі членів територіальної громади міста у здійсненні місцевого самоврядування.

Стаття 57.

Перелік форм участі членів територіальної громади міста у здійсненні міського самоврядування, визначений *цим* Статутом, не є вичерпним.

Органи та посадові особи міського самоврядування сприяють впровадженню нових форм участі членів територіальної громади міста у здійсненні місцевого самоврядування.

Стаття 58.

Крім передбачених частинами 6 - 11 цього Статуту, можуть бути використані такі форми участі членів територіальної громади міста у здійсненні міського самоврядування:

- громадське обговорення проектів актів міської ради та інших органів місцевого самоврядування, які підлягають оприлюдненню для проведення громадських обговорень, зокрема проекти планів економічного і соціального розвитку міста, міського бюджету, цільових програм розвитку міста;

- членство в комісіях, що утворюються на громадських засадах

при органах і посадових особах міського самоврядування (перелік цих комісій та Положення про них затверджується на засіданнях міської ради);

- участь у роботі спеціалізованих комітетів, що створюються за рішенням виконавчого комітету міської ради з числа фахівців, які працюють у системі місцевого самоврядування, або діяльність яких пов'язана з наданням громадських послуг членам територіальної громади міста, з метою залучення їх до розробки і реалізації проектів, що передбачають підвищення якості надання *таких* послуг. Положення про такі комітети затверджуються виконавчим комітетом міської ради;

- участь у роботі громадських рад, що утворюються при міській раді з метою вивчення потреб окремих категорій жителів міста та практики надання їм соціальних послуг у системі міського самоврядування, залучення їх до здійснення міського самоврядування (за рішенням міської ради при ній можуть бути утворені ради пенсіонерів, інвалідів, іноземців, біженців, воїнів-інтернаціоналістів, незабезпечених житлом, ліквідаторів Чорнобильської катастрофи, військовослужбовців тощо. Положення про ці ради розробляється виконавчим комітетом міської ради та затверджується рішенням міської ради);

- участь у проведенні громадських експертиз проектів рішень міської ради з питань, що мають важливе значення для територіальної громади міста, і визначають основні напрямки соціально-економічного та культурного розвитку міста;

- участь у масових акціях, метою проведення яких є привернення уваги органів і посадових осіб міського самоврядування до актуальних проблем міського значення та проблем соціального забезпечення членів територіальної громади міста, охорони навколишнього середовища, підтримки громадської безпеки тощо;

- робота в органах самоорганізації населення;

- виконання на громадських засадах робіт по благоустрою території міста, наданню послуг соціально незахищеним жителям міста;
- надання матеріальної і фінансової допомоги міському самоврядуванню у формі добровільних пожертв, внесків до фондів, що утворюються органами міського самоврядування для надання допомоги соціально незахищеним жителям міста чи для сприяння культурному і духовному розвитку міста, дотриманню в належному стані пам'яток історії, культури і архітектури та природних цінностей.»